

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	La formació d'Europa (segles V-XI)
Codi	
Crèdits ECTS	
Curs i període en el que s'imparteix	Segon curs – segon semestre
Horari	<i>(link a la pàgina web del centre o titulació)</i>
Lloc on s'imparteix	<i>Facultat o Escola (l'aula apareixerà als horaris)</i>
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Ramon Martí Castelló
Departament	Ciències de l'Antiguitat i l'Edat Mitjana
Universitat/Institució	UAB – Facultat de Lletres
Despatx	B7-130
Telèfon (*)	935813234
e-mail	ramon.marti@uab.cat
Horari d'atenció	

2. Equip docent

Nom professor/a	Antoni Virgili Colet
Departament	Ciències de l'Antiguitat i l'Edat Mitjana
Universitat/Institució	UAB – Facultat de Lletres
Despatx	B7-147
Telèfon (*)	93 586 8382
e-mail	antoni.virgili@uab.cat
Horari de tutories	

(Afegiu tants camps com sigui necessari)
() camps optatius*

3.- Prerequisits

Els propis que marca la normativa del grau: haver cursat l'assignatura "Introducció a la Història Medieval" o "Història Medieval" de primer curs, a fi i efecte d'haver assolit els coneixements mínims sobre els grans processos de l'edat mitjana en l'espai i el temps. Sobre aquesta base s'aprofundirà en els continguts del temari corresponent a l'època d'estudi.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

Breu descripció dels continguts de la matèria

En aquesta assignatura s'aprofundirà sobre els grans processos socioeconòmics, polítics i culturals que es van produir en el territori que després seria Europa entre els segles V i XI. Així, s'estudia el passat de les societats europees des de la desaparició de l'Imperi Romà d'Occident fins la formació i consolidació del feudalisme en les societats post-carolíngies. S'analitzaran prioritàriament els aspectes econòmics i socials i les construccions ideològiques en relació a la constitució dels regnes altmedievals i amb el sorgiment del feudalisme en el context del desmembrament de l'Imperi Carolíngi. Per tot això, caldrà examinar les pràctiques desenvolupades durant l'antiguitat tardana i que van perdurar en bona part fins l'etapa altmedieval; com es van transformar durant aquest període; sota quines pautes es va organitzar la producció i l'ordre social, i quines noves expressions ideològiques es van desplegar entre els segles V i XI. Malgrat que el referent central de l'assignatura serà la història europea, caldrà explicar les connexions amb els processos que es donen a l'Orient Proper com amb el nord d'Àfrica, i tot plegat, en relació amb la difusió del Cristianisme, la formació i expansió de l'Islam i amb el Cesaropapisme de l'Imperi Oriental. Tots aquests processos posen les bases de la idea d'Europa, els quals s'aniran replant en els segles posteriors fins a constituir-se internament i a projectar-se a l'exterior. Per això és tant important cercar les arrels, els orígens i les bases de l'hegemonia d'Europa al món.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

	<p>(CE: competències específiques ...)</p> <p>Competència - Aplicar els principals mètodes, tècniques i instruments de l'anàlisi històrica.</p>
Resultats d'aprenentatge	<p>- Llegir i interpretar textos historiogràfics o documents originals i transcriure, resumir i catalogar informació generada en l'Edat Mitjana.</p>
Competència	<p>- Dominar els conceptes bàsics diacrònics i temàtics propis de la ciència històrica</p>
Resultats d'aprenentatge	<p>- Descriure les estructures socials i polítiques de l'Edat Mitjana. - Resoldre els problemes metodològics que planteja el maneig de les fonts historiogràfiques medievals</p>
	<p>(CT: competències transversals)</p> <p>Competència - Desenvolupar la capacitat d'anàlisi y síntesi. - Comunicar oralment i per escrit en la llengua pròpia. - Resoldre problemes. - Treballar en equip respectant tots els punts de vista. - Raonar críticament. - Aprendre de forma autònoma</p>
Resultats d'aprenentatge	<p>Reconèixer i posar en pràctica les següents habilitats per al treball en equip: compromís amb ell, hàbit de col·laboració, capacitat per a incorporar-se a la resolució de problemes.</p> <p>Debate a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinar.</p>
Competència	<p>(CGU: competències generals UAB, si no estan incloses a les CT)</p> <p>- Respetar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.</p>

6.- Contingut s de l'assignat ura

Programa

1. El debat sobre la formació del feudalisme
2. Societat i fiscalitat tardoromana
3. Els estats germànics successors
4. Orient durant els segles V-VI
5. L'expansió àrab i l'estat omeia
6. L'estat abbasí i la islamització
7. Al-Andalus, una societat islàmica a occident
8. Construcció i fracàs de l'imperi carolingi
9. El sistema dominical
10. Els nous principats territorials
11. La feudalitat i la Pau de Déu
12. Reforma gregoriana i croada

Bibliografia recomanada

WICKHAM, CH.: *Una Historia nueva de la Alta Edad Media: Europa y el mundo mediterráneo, 400-800*, Crítica, Barcelona 2009.

DURLIAT, J.: *Les finances publiques de Diocletien aux carolingiens (284-889)*, Jhan Thorbecke Verlag Sigmaringen 1990.

CAMERON, A.: *El Mundo mediterráneo en la antigüedad tardía, 395-600*, Crítica, Barcelona 1998.

KING, P.D.: *Derecho y sociedad en el reino visigodo*, Alianza Ed., Madrid 1981.

SHABAN, M.H.: *Historia del islam*, Guadarrama, Madrid 1976.

MANTRAN, R.: *La expansión musulmana*, Nueva Clio, Barcelona 1982.

CHALMETA, P.: *Invasión e islamización*, Editorial Mapfre, Madrid 1994.

AA.DD.: *Historia General de Africa. III. Africa entre los siglos VII y XI*, Tecnos / Unesco, Madrid 1992.

HALPHEN, L.: *Charlemagne et l'Empire Carolingien*, Paris 1947 (traducció castellana, Akal).

TOUBERT, P.: *Europa en su primer crecimiento: de Carlomagno al año mil*, València – Granada 2006.

GUERREAU, A.: *El feudalismo, un horizonte teórico*, Crítica, Barcelona 1984.

BOUTRUCHE, R.: *Señorío y feudalismo*, Siglo XXI, Madrid 1970-1980.

POLY, J.P. – BOURNAZEL, E.: *El cambio feudal: siglos X-XII*, Labor, Barcelona 1983.

BONNASSIE, P.: *La Catalogne du milieu du Xe a la fin du XIe siècle. Croissance et mutations d'une société*, Toulouse 1975-1976 (traducció catalana Edicions 62).

FLORY, J.: *La guerra santa. La formación de la idea de cruzada en el Occidente cristiano*, Granada 2003.

MOORE, R. I.: *La primera revolución Europea, 980-1250*. Crítica, Barcelona, 2002.

BARTLETT, R.: *La formación de Europa. Conquista, civilización y cambio cultural, 950-1350*. Publicacions de la Universitat de València (PUV), 2003.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

(metodologia docent)

ACTIVITAT DIRIGIDA 35%

Assistència a classes teòriques dirigides per el/la professor/a.
Assistència a sessions de seminaris i pràctiques dirigides per el/la professor/a.
Lectura comprensiva de textos.

ACTIVITAT SUPERVISADA 10%

Tutorització en la confecció dels treballs proposats

ACTIVITAT AUTÒNOMA 50%

Estudi personal.
Preparació de presentacions orals.
Realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics.

AVALUACIÓ 5%

Realització de proves escrites
Revisió de resultats

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Activitat dirigida: 35 %

<p>Teoria</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Classes teòriques dirigides pel professor: 25% - Metodologia d'ensenyament - aprenentatge: Classes magistrals amb suport de TIC y debat en gran grup. 	<p>39 (26 sessions d'1,5 h)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Llegir i interpretar textos historiogràfics o documents originals i transcriure, resumir i catalogar informació generada durant l'edat mitjana - Descriure les estructures socials i polítiques de l'Edat Mitjana. - Resoldre els problemes metodològics que planteja el maneig de les fonts historiogràfiques medievals. - Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi. - Aprendre de forma autònoma.
<p>Seminaris</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Sessions de seminaris y pràctiques dirigides pel professor : 10% - Metodologia d'ensenyament - aprenentatge: Introducció de la sessió, presentació del text, valoració i discussió crítica col·lectiva. Presentacions individuals i/o col·lectives y ronda de valoracions. 	<p>9 (3 sess)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Llegir i interpretar textos historiogràfics o documents originals i transcriure, resumir i catalogar informació generada durant l'edat mitjana - Descriure les estructures socials i polítiques de l'Edat Mitjana. - Resoldre els problemes metodològics que planteja el maneig de les fonts historiogràfiques medievals. - Resoldre problemes. - Coordinar el treball de caràcter interdisciplinari amb altres equips. - Treballar en equip respectant tots els punts de vista.
<p>Supervisades</p>	<p>Activitat supervisada: 10 %</p>		

<p>-Tutoria: 8%</p> <p>- Metodologia d'ensenyament - aprenentatge: Sessions concertades per a resoldre dubtes y mantenir discussions sobre continguts específics de la matèria, els problemes i seminaris.</p>	<p>12 (4 sess)</p>	<p>- Gestionar la informació</p> <p>- Coordinar el treball de caràcter interdisciplinar amb altres equips.</p> <p>- Prendre decisions.</p>
<p>-Realització d'exercicis pautats d'aprenentatge: 2%</p> <p>Metodologia d'ensenyament - aprenentatge: Realització i correcció d'exercicis pautats d'aprenentatge.</p>	<p>9 (3 sess)</p>	<p>- Llegir i interpretar textos historiogràfics o documents originals i transcriure, resumir i catalogar informació generada durant l'edat mitjana</p> <p>- Descriure les estructures socials i polítiques de l'Edat Mitjana.</p> <p>- Resoldre els problemes metodològics que planteja el maneig de les fonts historiogràfiques medievals.</p> <p>- Comunicar oralment y per escrit en llengua pròpia.</p> <p>- Resoldre problemes</p>

Autònomes

Activitat autònoma: 50 %

<p>-Estudi personal. 30 %</p> <p>Metodologia d'ensenyament - aprenentatge: Integració dels coneixements adquirits. Realització d'esquemes, mapes conceptuals, resums i altres pràctiques.</p>	<p>44</p>	<p>- Llegir i interpretar textos historiogràfics o documents originals i transcriure, resumir i catalogar informació generada durant l'edat mitjana</p> <p>- Descriure les estructures socials i polítiques de l'Edat Mitjana.</p> <p>- Resoldre els problemes metodològics que planteja el maneig de les fonts historiogràfiques medievals.</p> <p>- Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi.</p> <p>- Resoldre problemes.</p> <p>- Raonar críticament.</p>
<p>-Lectura de textos. Redacció de</p>	<p>33</p>	<p>- Llegir i interpretar textos</p>

<p>treballs. Preparació de comentaris orals i seminaris. Cerca d'informació bibliogràfica: 20% Metodologia d'ensenyament - aprenentatge: Lectura comprensiva de textos. Realització de ressenyes, resums i comentaris analítics amb una guia. Estratègies de recerca d'informació. Selecció de materials.</p>	<p>historiogràfics o documents originals i transcriure, resumir i catalogar informació generada durant l'edat mitjana</p> <ul style="list-style-type: none"> - Descriure les estructures socials i polítiques de l'Edat Mitjana. - Resoldre els problemes metodològics que planteja el maneig de les fonts historiogràfiques medievals. - Aprendre de forma autònoma. - Comunicar oralment y per escrit en llengua pròpia.
---	--

8.- Avaluació

(Indicar el tipus d'evidències d'aprenentatge que l'estudiant haurà de lliurar, el seu pes en la qualificació final, els criteris d'avaluació, la definició de "no presentat", el procediment de revisió de les proves, el tractament d'eventuals casos particulars, etc.)

La matèria s'avaluarà mitjançant l'aplicació dels següents procediments:

1. Dues proves parcials: 60 % nota final
2. Realització de treballs, ressenyes, resums comentaris analítics sobre els textos i altres documents proposats (quadres, gràfics, mapes, imatges ...) i/o preparació de comentaris orals i seminaris: 30%
3. Assistència, participació i progressió: 10 %

Es reavaluaran les activitats d'avaluació lliurades en els terminis establerts pel professor/a de l'assignatura; en cap cas es podrà presentar un exercici per primera vegada durant el període de reavaluació.

Les pràctiques (20%) i la participació, assistència i progressió (10%) no es reavaluen. Només es considerarà un alumne "no presentat" si ha lliurat menys del 40% de les evidències avaluables del total de l'assignatura.

La còpia de fonts escrites (internet, llibres, treballs, etc.) suposa un 0 en la qualificació de l'exercici i que l'alumne perdi la convocatòria del total de l'assignatura.

L'alumnat tindrà dret a revisar els resultats de les proves realitzades. El professorat establirà oportunament els mecanismes per fer-ho.

Es tindran en compte els casos particulars que rebran, com no podria ser d'altra manera, un tractament particular.

ACTIVITATS D'AVAUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENTATGE

Avaluació: 5 %

<p>Metodologia d'ensenyament - aprenentatge: proves escrites i revisió.</p>	<p>7 2 hores per prova i 1,5 per revisió conjunta</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Llegir i interpretar textos historiogràfics o documents originals i transcriure, resumir i catalogar informació generada durant l'edat mitjana - Descriure les estructures socials i polítiques de l'Edat Mitjana. - Resoldre els problemes metodològics que planteja el maneig de les fonts historiogràfiques medievals. - Comunicar oralment y per escrit en llengua pròpia. - Raonar críticament
---	---	---

9- Bibliografia i enllaços web

10.- Programació de l'assignatura

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE